(-त्रम्) the mere name or mention (of a thing); नाममात्रप्रस्तावो मे विषादाय कल्पते Ś. 7; Pt. 3. 81; H. 1. 128; नाममात्रावशेषिताः शत्रवः Rām. -माला, -संग्रहः a list of names, glossary (of nouns). -मुद्रा a seal-ring, signet-ring; उभे नाममुद्राक्षराण्यनुवाच्य परस्परमवलोकयतः Ś. 1. -लिङ्गम् gender of nouns. °अनुशासनम् rules on the gender of nouns. -वर्जित a. 1 nameless. -2 stupid, foolish. -वाचक a. expressing a name. (-कम्) a proper name. -शेष a. having only the name left, remaining in name only, dead, deceased; त्वां नामशेषामपि दृश्यमानः U. 2. 6. -षः death.

नामक (At the end of adj. comp.) = नामन्; as कृतनामक.

नामतः *ind.* By name, namely; तन्नामतोऽन्यद्व्यवहारमूलम् Bhāg. 5. 12. 8.

नामधः, -धा *m.* Ved. A name-giver.

नामधा *ind.* By name.

नामिक *a.* Relating to a name or a noun.

नामिः An epithet of Viṣṇu.

नामित *a.* Bent, bowed down &c.; नामितं नु गगनं स्थगितं नु Ki. 9. 15.

नाम्य *a.* Pliable, flexible, pliant; क्षत्रियेण धनुर्नाम्यम् Mb. 8. 55. 34.

नायः [नी-कर्तरि ण] 1 A leader, guide. -2 Guiding, directing. -3 Policy, prudence; यात यूयं यमश्रायं दिशं नायेन दक्षिणाम् Bk. 7. 36. -4 Means, expedient; नायः कोऽत्र स येन स्यां बताहं विगतज्वरः Bk. 6. 82.

नायक *a.* [नी-ण्वुल्] Guiding, leading, conducting. -कः 1 A guide, leader, conductor. -2 A chief, master, head, lord. -3 A pre-eminent or principal person, distinguished personage; सैन्यनायकः &c. -4 A general, commander. -5 (In Rhet.) The hero of a poetic composition (a play or drama); (according to S. D. there are four main kinds of नायकः— धीरोदात्त, धीरोद्धत, धीरललित, and धीरप्रशान्त, q. v.; these are again subdivided, the total number of kinds being 48; see S. D. 64-75. The Rasamañjarī mentions 3 classes पति, उपपति and वैशिक; 95. 110). -6 The central gem of a necklace; नायको नेतरि श्रेष्ठे हारमध्यमणावपि' इति विश्वः. -7 A paradigm or leading example; दशैते स्त्रीषु नायकाः. -8 An epithet of Śākyamuni. -Comp. -अधिपः a king, sovereign.

नायकायते Denom. Ā. 1 To play the part of a leader. -2 To act the part of the central gem of a necklace; एकार्थतन्तुप्रोतायां नायको नायकायते Śi. 2. 92.

नायिका 1 A mistress. -2 A wife. -3 The heroine of a poetic composition. (According to S. D. a नायिका is of three kinds स्वा or स्वीया, अन्या or परकीया, and साधारणस्त्री. For further classification, see S. D. 97-112, and Rasamañjarī 3-94; cf. अन्यस्त्री also). -4 A kind of musk.

नार *a.* (-री *f.*) [नरस्येदम्-अण्] 1 Human, mortal. -2 Spiritual; आपो नारा इति प्रोक्ताः Ms. 1. 10. -रः 1 A calf. -2 Water. -रा Water; cf. Ms. 1. 10. -रम् 1 A multitude or assemblage of men. -2 Dry ginger. -Comp. -कीटः a deceiver (disappointing expectations raised by himself). -जीवनम् gold.

नारक *a.* (-की *f.*) [नरक एव प्रज्ञा॰ अण् नरकस्येदम् अण् वा] Hellish, relating to hell, infernal. -कः 1 The infernal regions, hell; कुम्भीपाकं गुरुमपि हरे नारकं नापनेतुम् Mukundamālā 6. -2 An inhabitant of hell.

नारकिक, नारकिन्, नारकीय *a.* Hellish. *-m.* An inhabitant of hell.

नारङ्गः 1 The orange tree. -2 A lecher, libertine. -3 A living being. -4 A twin. -ङ्गम्, -ङ्गकम् 1 The fruit of the orange tree; सद्योमुण्डितमत्तहूणचिबुकप्रस्पर्धि नारङ्गकम्. -2 A carrot. -3 The juice of the pepper plant.

नारदः [नरस्य धर्मो नारं, तत् ददाति दा-क] N. of a celebrated *Devarṣi* (deified saint or divine sage). [He is one of the ten mind-born sons of Brahmā, being supposed to have sprung from his thigh (Ms. 1. 35). He is represented as a messenger from the gods to men and *vice versa* and as being very fond of promoting discords among gods and men; hence his epithet of *Kalipriya*. He is said to have been the inventor of the lute or Vīṇā. He is also the author of a code of laws which goes by his name.] -Comp. -उपनिषद् N. of a Upaniṣad.

नारसिंह *a.* (-ही *f.*) Pertaining to Narasimha. -हः 1 An epithet of Viṣṇu. -2 The 16th period of the world (कल्प). -Comp. -चूर्णम् N. of a particular aphrodisiac.

नाराचः [नरान् आचामति आ-चम्-ड स्वार्थे अण्, नारम् आचामति वा Tv.] 1 An iron arrow; तत्र नाराचदुर्दिनम् R. 4. 41. -2 An arrow in general; सर्वलोहास्तु ये बाणाः नाराचास्ते प्रकीर्तिताः। पञ्चभिः पृथुलैः पक्षैर्युक्ताः सिध्यन्ति कस्यचित्॥ Dhanur. 73; Rām. 3. 25. 25; कनकनाराचपरंपराभिरिव K. 57. -3 Water-elephant. -4 A road running towards the east; Kāmikāgama 25. 3.

नाराचिका, नाराची A goldsmith's scales (assay balance).

नारायणः 1 An epithet of Viṣṇu; (the word is thus derived in Ms. 1. 10; आपो नारा इति प्रोक्ता आपो वै नरसूनवः। ता यदस्यायनं पूर्वं तेन नारायणः स्मृतः॥) नारायणं नमस्कृत्य...... ततो जयमुदीरयेत् Mb. 1. 1. 1; नीरे नीरचरैः समं स भगवान् निद्राति नारायणः Jagannātha Paṇḍita. -2 N. of an ancient sage said to be a companion of *Nara* and to have produced Urvaśī from his thigh; cf. ऊरूद्भवा नरसखस्य मुनेः सुरस्त्री